

Viyolonsel Sonatı No.5, Re Majör Op.102 No.2

* Allegro con brio * Adagio con molto sentimento d'affetto * Allegro-Allegro fugato

Beethoven'in 1815 Ağustos ayında tamamladığı ve Kontes Erdody'ye ithaf ettiği beşinci ve son viyolonsel sonatında üç bölümlü klasik sonat formuna dönmüştür. Viyolonselli ilk eserlerinden yaklaşık 20 yıl sonra, önemli La Majör Piyano Sonatı'ndan (op.101) biraz önce, 7. ve 8. Senfoni'lerin ardından bestelediği bu iki sonat, onun üçüncü döneminin eşiğindeki durumunu sergiler. Beethoven bu sonatlarda, son derece güç diğer viyolonsel partileri arasında yer alacak son kuartetlerinin yöntemini belirler.

Bu eserlerden ikincisi olan Re Majör Sonat, rapsodik niteliğini daha açık gösterir. Birçok uzmana göre besteci daha inatçı bir müzik dili kullanmıştır. Buradaki müzik dili çok hesaplı ve biraz katı izlenim veren gerilimli tarzdadır. Kontes Erdody'ye ithaf edilen Op.70 Üçlüler'den ilki olan Geister-Trio (Hayaletler Üçlüsü) ile hem tonalite, hem de majör-minör değişiklikleri nedeniyle yakınlığı olan Re Majör

Sonat birinci bölümdeki çok hesaplı geliştirimi le Brahms'ı da anımsatır. 1. bölüm, Re Majör tonda, 4/4'lük ölçüde, parlak ve neşeli (Allegro con brio) tempoda başlar. Enerjik ana tema viyolonselin tenor seslerinde geniş olarak işlenir. Ancak coda'nın zarif ve yumuşak başlangıcına kadar lirik, gerilimsiz anlar yok gibidir.

Ancak 2/4'lük ölçüde, büyük kısmı Re Minör, orta kısmı Re Majör tonda olan 2. bölüm ağır, çok duygulu ve ihtiraslı (Adagio con molto sentimento d'affetto) başlığıyla his dünyasının en etkili sayfalarını yansıtır. Üç bölmeli lied formu ile özgür bir rapsodi arasında değişen bu bölümde, piyanonun üç oktav üzerinden unison olarak duyurduğu tını efekti de yenilikler arasındadır. Ana temanın, sekiz mezürlük yumuşak bir girişten sonra, viyolonsel ve piyano tarafından beraberce yalnız bir kez duyurulması da şaşırtıcıdır. İkinci

bölüm varyasyonlarla kesintisiz olarak son bölüme bağlanır.

3. bölüm, ¾'lük ölçüde, Re Majör tonda çabuk (Allegro) tempoda başlar. Yalnızca 4 mezür süren, her iki çalgıda sırayla duyurulan iki yükselen gamla giren bu Allegro'dan sonra renkli, yeni fikirlerin sürekli geliştiği fugato'da piyano viyolonselizler. Bu çok güç, füg tarzı doğaçlama (empovrize) benzeri finali Beethoven'in çağdaşları anlayamamışlardır...

(Süre 20')

Beethoven - Cello Sonata No. 5 in D major, Op. 102, No. 2 (Paul Tortelier & Eric Heidsieck)

<http://www.youtube.com/watch?v=0YnJ79V6fI>

(11) 1

ZWEI SONATEN
für Pianoforte und Violoncell

von
L. VAN BEETHOVEN. Serie II, No. 102.

Der Grafin Marie von Erdödy, geb. Gräfin von Nostky gewidmet.
Op. 102, No. 2.

Sonate N. 5. Composé in August 1805.

VIOLONCELLO. Allegro con brío.

PIANOFORTE. Allegro con brío.

Original: Verlag: Artaria & Co. in Wien.
K. Schönbach in Bonn.

II 102

Holt und Druck von Neufeldt & Hölzel in Leipzig.

